

UNITÁRIUS ÉRTESÍTŐ

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Budapest, V., Koháry-utca 4.
 Telefon Aut. 174—24.
 A budapesti unitárius egyházközség
 hivatalos lapja.

Megjelenik kéthetenként
Előfizetési ára
egy évre 4 pengő
 Az előfizetési díjak a lelkeszi hivatal
 címére küldendők.

Főszerkesztő **BARABÁS ISTVÁN** ♦ Felelős szerkesztő **JANCSI LÁSZLÓ**

HIVATALOS RÉSZ.

Dr. Tóth Gy.
 a Köria úraj
 27, Váci-utca

Sz. 131—1930.

Meghívó.

MAGYARORSZÁGI UNITÁRIUS EGYHÁZI IGAZGATÓ TANÁCSUNK 1930. máj. 30-án (pénteken) d. u. 6 órakor a tanácsteremben

évnegyedi rendes ülést tart,

melyre a Tanács tagjait atyafiságos szeretettel meghívjuk.

Budapest, 1930. május 10.

Dr. Mikó Ferenc s. k.
 főgondnok helyettes.

Józan Miklós s. k.
 püspöki vicárius.

Tárgysorozat:

- 1.) Elnöki megnyitó.
- 2.) Jegyzőkönyv hitelesítése.
- 3.) Elnökileg elintézett ügyek, bejelentések.
- 4.) Államsegély felosztása 1929-30. kincstári évre.
- 5.) Baldácsy Prot. Alapoztaléka 1929-ik évben.
- 6.) Augsburgi Hitvallás 400-ik évfordulója.
- 7.) Országos Gyűjtés átvétele a Közalap számlájára.
- 8.) Vicariátus kölcsönszerződésének jóváhagyása.
- 9.) Ítélet a birtokperben I. fokon.
- 10.) Pusztai cselédházak renoválása.
- 11.) Hmvásárhelyi ecclesia anyagi ügyei.
- 12.) Jelentés a Missió-Házról.
- 13.) Időközben beérkező ügyek.
- 14.) Indítványok (írásban előre.)

Istenérzés.

Isten egy világot, véghetetlen szellemet fejez ki, aki a mindenséget magában foglalja. Érezd át az Istent és nem kellenek kötetnyi eszmék, melyeket az embernek követnie kell, mert az Isten átérzése megmondja, mi az emberi élet, mi az emberi cél.

Szent mindenhatóság, imádlak. Isten... egy szó, egy hang. A járatlan észre sem veszi, kiválasztottadat megragadja, gondolkodik felette, átérzi és a mindenséget tartja benne. Pedig többet ér e hang, e párajelölte végtelenség: Isten, átérezve, átértve legvelejében, mint egy könyvtár átbuvárlása, ha nem gerjed fel a sziv, nem öleli át melegével a betűjelölte eszmét. Imigy csakugyan „szürke az elmélet“, de amugy nem szürke, hanem „zöld az élet aranyfája“, fölemelő, magasztos, mert látunk, belátunk a világba, az életbe és ez mily boldogító!

Olykor sivár a lelkelem és „szemem vak, szivem árva“, most szemem nyitva, szivem felöleli a mindenséget, szeretném magamhoz ölelni az emberiséget... és boldog vagyok. Olykor áhitozom egy uj, felemelő eszme után, most űzik, kergetik egymást elnyomni sem tudom. Olyanokat látok most, amiket eddig észre sem vettem és csodálkozom, hogy ez így van, mig most szivem átérzi, eszem megérteni véli, fantáziám szárnyal, hogy lekötni sem tudom. Mintha angyalok ragadnának föl e földi környezetből, fel a magasba és belátnám a földi életet, hol iszapból, sárból fakad a virág, hol a mindennapi kisszerű emberi vágyak és versengések közt küzd az emberi eszme diadalért... Felnézek a mennyboltra és mintha halanám a sphaerák andalító, harmóniába egybeolvadó zenéjét, amint az embereknek — küzdelmeik felett — a mindent kiegyenlítő szeretetet zengik.

Igen, érzésben felemelkedem az Istenig, érteni kezdem Őt és céljait. Nem, ezt nem merem mondani, hiu ámitás volna talán, — csak közelebb vagyok az Istenhez, mint voltam.

Máskor is volt már így, de egyszer, fájdalom, kiesem a hosszú élet rögös küzdelmei között ez érzésvilágból. Ezt kell megakadályoznom! Kitartás! Küzdeni, gondolkozni, érezni meg ne szűnjél! Ha lelked éber, tested is az és így éber vagy egészben.

Ha az Isten eszméjére látod az embereket felemelkedni és aszerint élni, cselekedni, ne véld, hogy amit te nagynak képzelsz,

az közönséges, mert sok emberé, hanem örvendj a boldogságnak, hogy te is átérezted. Ha egyedül lennél a kiválasztott, nem lennél boldog, látnád, hogy sokan meg vannak az örömet, gyönyört osztó érzéstől fosztva, mely az emberi tökéletesedésért buzog benned, szájalom kelne lelkedben és ez megkeserítené boldogságodat.

Sokszor a világrendben véled a hibát feltalálni, pedig az magadban van. Valami rossznak látszik, pedig nem az. Ez folyik valamiből, emezt meg más teszi okozatává, így tovább az átfürkészhetetlenségig, úgy hogy a látszólagos ellentétek összhangzásban vannak, a végtelen mindenség gyönyörű harmóniában van. Az ember a folyományok során egy okot s egy távoli okozatot megpillant, ellenkezést lát, félreérti, tévesen cselekszik, mert csak a tényt látja, de az összefüggést nem.

Célja is az embereknek, az élet jelenségeinek, rejtélyeinek megfejtése, hogy tévedés nélkül tekintsük az emberi életet.

A világ keleidoszko, egy és ugyanaz számtalan változásban, alakban jelenik meg. Ember, te a természet részese, illeszkedjél be a nyüzsgő, forgó világba, legyen mestered a nagy természet, melynek gyermeke vagy, kövesd szülődet, mint fiú követi atyját.

Az élet oly nagyszerű dolgokkal van tele: a tudomány, művészet, természet, szeretet és szerelem örömeivel, hogy az ember szinte megittasodik a gondolatuktól is s nem hiszi, hogy méltó lenne e sok gyönyör élvezésére, miket az élet nyújtani képes. S ha másfelől tekintete az emberi nyomoruság ijesztő képére esik, azt hiszi több a sötétség, a kín a földön, mint a napfény és öröm.

Nem lehet az, hogy a világ ne úgy legyen berendezve, hogy benne a szép, jó, igaz győzzön. Minden egyes embert úgy tekintek, mint mikrokozmoszt, ki magában hordja az erkölcsi világrend csiráját, melyet kifejleszteni kötelessége, amennyiben az ő élete körében lehet. Ezért a nyomorék embernek is kötelessége a szépért, jóért, igazért küzdeni. Akivel a természet vagy a sors valamely tekintetben mostohán bánt, nincs felmentve e kötelesség alól, sőt ez neki még nagyobbá válik, mert a rendeltetésüket betöltő emberek sorában azért neki is helyt kell állania.

Dr. Ujlaki Géza.

A konfirmandus növendékeket

és a k. szülőket szeretettel kéri a lelkeszi hivatal, hogy május 28-án délután 4 órakor sziveskedjenek megjelenni a Koháry-utcai templomban. Ekkor lesz az általános kikérdezés. A konfirmáció ünnepélyes része május 29-én, Áldozócsütörtökön délelőtt 11 órakor lesz. Atyafiságos szeretettel kéri a lelkeszi hivatal tiszteletbeli és fungens gondnok és presbiter atyáncfiait, sziveskedjenek 29-én az ünnepélyen megjelenni és konfirmandus növendékeinket az Ur Jézus asztalának vendégei közé befogadni. De kérjük szives megjelenését a k. szülőknek és kereszt-szülőknek és az Igazgató Tanács tagjainak is és az egész gyülekezetnek is. Ha az Isten a Nőszövetséget és a Leányegyesületet megsegíti föltett jószándékában a készülő hófehér urasztali és szószék takarókat is akkor vesszük első ízben használatba.

A leánynövendékek k. szülőit arra kéri a lelkeszi hivatal, hogy az ünnepélyre csak egy-egy szál virágot adjanak leányaik kezébe, — a lehetőségig mezei virágot, amit úgy kedvelt a mi Urunk Jézus.

Kérjük még a k. szülőket, hogy neveik beírására gyermekeiket május 25-én, délután 4 órára feltétlen elküldeni sziveskedjenek.

HIREK

Az Unitárius Leányegyesület május 9-ére hirdetett Ady-estjét nagy sikerrel tartotta meg a Misszió-Ház kápolnájában, A szép számú közönségnek dr. Enyedy Róbertné Pünkösti Mária dr., az egyesület fáradhatatlan elnöke mutatta be a Leányegyesületet megkapó szép beszéd keretében. Ady költeményeiből a szent hely komolyságához illő 21 verset a Leányegyesület tagjai szavaltak el sikerült előadásban. A Hiszekegy-et, Himnuszt és néhány zsoltárt szintén a Leányegyesület tagjai énekelték karban. Schey Marianne, Schey Ilona és Supka Magda triót adtak elő precíz betanulással. Józán Miklós és Pethő István imádkoztak.

Az est közönségét Pünkösti Andor hírlapíró gyönyörködtette értékes előadásával. A sokat és sokoldalról támadott költőt nagy szeretettel, hozzáértéssel és hívő tanítvány meleg lelkesedésével hozta a hallgatóság lelke közelébe. A hazája szomorú sorsát vátesként meglátó, zsoltáros lelkű költőnek alakját markáns vonásokkal rajzolta meg teljes sikerrel. Az Ady-irodalom maradandó értékű alkotással gyarapodott a Pünkösti előadásával. A közönség hosszasan ünnepelte a hatásos előadást és Pünköstit.

Örömmel láttuk, hogy az előzetes aggodalmak lelkesedéssé változtak és a merésznek mondott vállalkozás nagy erkölcsi eredményt hozott az egyesületnek.

Az anyagi eredményről az elnökség az alábbi kimutatással számol el:

Műsorukat felülfizetéssel váltották meg:

Józan Miklós 10, Dr. Héderváry Hugó 20, Erney Károly 10, Báró dr. Daniel Gábor 10, dr. Mikó Ferenc 10, Dimény Mózes 6, Barabás István 5, dr. Simándy Tamás 3, Péterfy Gyula 5, N. N. 5, Raffay Sándorné 2, dr. Csiky Gábor 2, N. N. 2.50, Boncza Ferenc 5, dr. Mikó Gábor 5, Özv. Farkas Gyözőné 2, Magyar-Francia Biztosító Társaság 5, N. N. 2 pengő.

Az est jövedelmét a Leányegyesület a felállítandó varroda céljaira fordítja. A Leányegyesület a közönség támogatását egy remekbe készült urvacsorái fehér kehelytakaróval hálálta meg. A terítő a később elkészülendő urasztali és szószéki terítővel a Koháry-utcai templomunkat fogja díszíteni.

A budapesti unitárius egyházközség pénztárszekrényének kifosztói a törvény kezében vannak. A tetteseknek 3 év óta kulcsuk volt a lelkészi iroda ajtóinak zárjához és lakatjához és a pénzszekrényhez. A rablás május 6-án este 7 órakor történt. A tettesek ketten voltak. Tettükért felelniök kell a földi bírák előtt. Azt a kimondhatatlan sok lelki keserűséget pedig, amit miattuk kellett elszenvedniök ártatlan embereknek, bocsássa meg nekik az Isten. A pénzt 200-300 pengő híján megtalálta a rendőrség.

Istentiszteleteink sorrendje. A Koháry-utcai templomban május 18-án (Rádiós). — Május 25-én d. e. 11 órakor. — Május 28-án d. u. 4 órakor konfirmációi kihirdetés. — Május 29-én délelőtt 11 órakor konfirmáció.

A Rákos-utcai kápolnában május 18-án, május 25-én és május 29-én délelőtt 10 órakor. Május 25-én délelőtt 10 órakor a hősök emlékére állított emléktábla leleplezése. Május 18-án délelőtt 10 órakor Pestszenttőrincen.

A Hősök Emléktáblájának leleplezése (a Missziós Ház kápolnájában) május 25-én délelőtt 10 órakor lesz.

Az Igazgató Tanács május 30-án, délután 6 órakor a tanács-teremben évnegyedi rendes ülést tart.

A Leányegyesület gyűlése május 25-én, délután 2 órakor lesz az egyesület helyiségében. Kedvezőtlen idő esetén ugyanott fél 4 órakor.

A Hősök Emléktáblájára (Koháry-u.) adakoztak: Unitárius rendőrök 8, Józán Miklós 5, Barabás István 3, Borbély Mártonné 1 P. Együtt 17 P.

Adomány. A husvétii ünnepekre a Koháry-utcai templomban az urvacsorai kenyeret Józán Miklós és családja adományozták.

Péterfy Tamás író atyánkfiát az Otthon Írók és Hírlapírók Köre írói munkásságának 40 éves évfordulója alkalmából május 11-én meleg szeretettel ünnepelte. A „Messze, messze Rodostóban . . .“ örökbecsű kurucnóta szövegének szerzőjét, mi is székely testvéri kézzsoritással köszöntjük s kívánunk neki áldást és békességet!

Csegezy Mihály ny. törvényszéki elnök, volt országgyűlési képviselő, egyházi tanácsos atyánkfia 88 éves korában Tordán május 2-án elhunyt. Az erdélyi magyarság egyik vezérférfia, halálig hűséges unitárius, kiterjedt család szeretettől övezett atyja, önzetlen közéleti férfiú volt. Május 4-én helyezték örök nyugalomra Tordán a családi sírboltba. Pihenjen csendesen!

Orbók Mór ny. tanítóképzőintézeti igazgató, egyházi tanácsos, neves pedagógiai író atyánkfia május 9-én 77 éves korában Budapesten elhunyt. Orbók Atilla író édesatyját gyászolja a boldogultban. Temetése május 11-én volt a Farkasréti temetőben. Nyugodjék csendesen.

Meghívó. A 345. számú „János Zsigmond“ unitárius cserkészcsapat f. hó 18-án, délután 6 órakor, IX., Rákos-utca 3. szám alatti Gyülekezeti teremben tartja Cserkész-ünnepélyét, melyre szeretettel meghívja az unitárius nagyközönséget. Az ünnepélyen Hosszu Zoltán dr. is közreműködik. Belépődíj nincs. Műsor ára 50 fillér.

Dávid Ferenc Fillérialapra adakoztak: özv. Sturm Sándorné 1000 fill., Molnár János 400 fill., Tóth Mihály (Vác) 200 fill. A gyűjtés eddig 149.245 fillér.

A febr. 8-án megtartott Unitárius Bál helyszíni felülfizetésein kívül ez ideig még a következő adományok érkeztek a bálirodához, melyekért ez úton is hálás köszönetet fejez ki a bálbizottság: Dr. Mátyás Sámuel 8 P, Dr. Kozma György 20 P, Botár János 10 P, Gáthy Fülöp 30 P, Dr. Pálffy Mór 10 P, Molnár János 15 P, Rend Tihamér 20 P, Dr. Tóth György 10 P, Dr. Kovács Károly 10 P, Kisgyörgy Sándor 10 P, Vitéz Nyiredy Géza 10 P, Dr. Boros György 20 P, Józán Miklós 25 P, Enyedy Róbertné 10 P, Br. Daniel Gábor

20 P, Pataky András 17 P, Péterffy Gyula 10 P, Vitéz Jankó Kocsárd 20 P, Kovács Gábor 10 P, Pozsonyi Antal 10 P, László Gyula 8 P, Dr. Czákó Jenő 14 P, Péterffy István 5 P, Dr. Gelei József 5 P, Mózes András 10 P, Ráduly János 4 P, Horváth István 4 P, Imreh Sándor 10 P, Dr. Csiki Gábor 25 P, Dr. Vernes István 10 P, Dr. Kiss Tamás 20 P, Simonyi Sándorné 4 P, Dr. Papp Béla 20 P, Dr. Mikó Ferenc 25 P, Dr. Mikó Gábor 30 P, Dr. Mikó Lajos 10 P, Róna Lajos 5 P, Csegezy Árpád 10 P, Ujváry László 8 P, Dr. Héderváry Hugó 20 P, Dr. Halász János 20 P, Dr. Adorjány Ferenc 1 P, Pethő István 10 P, Dr. Ürmössy Gyula 20 P, Dr. Schmer Sándor 20 P, Dr. Szegedi József (Esztergom) 15 P, ifj. Gál Miklós 5 P, Gál Kálmán 5 P, Somlyai Árpád 4 P, Dr. Gál Jenő 5 P, Gálffy János 10 P, Györffy Ferenc 10 pengő, Barabás István 20 pengő, Dr. Simon Mihály Pál 25 pengő, Dr. Imreh Pál 5 pengő, Rend Aurél 10 pengő, Dr. Koncz János 5 pengő, Tóth Sándor 5 pengő, Dr. Ferenczy Géza 34 pengő, Dr. Ferencz József 20 pengő, Bozóky Emil 10 pengő, Borbély Máté 11-34 pengő, Magyar Unitárius Nők Szövetsége 10 pengő, Dr. Zsákó István 10 pengő, Klein Géza 20 pengő, Tiboldy Gyula 10 pengő, József Dezső 4 pengő, Dr. Kovácsi Sándor 5 pengő, Dr. Borbély Gyula 8 pengő, Dr. Simándy Tamás 10 pengő, Putnoky László 20 pengő, György Vilmos 15 pengő, Beke Mózes 10 pengő, Örv. Péter Györgyné 4 pengő, Dr. Rédigér Zoltán 15 pengő, Balogh Sándor 10 pengő, Dr. Pákey Lajos 15 pengő, Bölöny József 10 pengő.

Bálbizottság.

Felügyelő-gondnoki beiktató ünnepély és vendiák-bál a Székelykereszturi Unitárius Főgimnáziumnál. A székelykereszturi főgimnázium vendiáksága, 1926 évben tartotta volt a vendiák találkozó ünnepélyét, amelynek méretei és ünnepélyessége a várakozáson jóval felemelkedtek volt. Azóta az intézet vendiákjai semmiféle találkozót avagy vendiák-bált avagy estét nem rendeztek. A múlt évi egyházi főtanács az intézetnél az üresedésben levő egyik felügyelő gondnoki állást **Dr. Fekete Gyula** marosvásárhelyi ügyvéd — egykori vendiákkal — töltötte be és az intézet elöljárósága ünnepélyes beiktatását 1930. június hó 1-ére tűzte ki. Az intézet vendiákjainak a permanensen működő végrehajtó bizottsága elhatározta, hogy azt az ünnepélyes napot felhasználja egy vendiák-találkozási napul és az ünnepély folytatásul az nap estére egy **VENDIÁK-BÁLT** rendez. Remélhető, hogy ezzel az alkalommal is az intézet vendiákjai sietni fognak e találkozóra és a teljes siker érdekében a vendiák bizottság ezúttal kéri az egykori vendiákokat, hogy a címeikben az 1926 óta beállott változásokat s ugy szintén mindazokat, akiket a multkori vendiák találkozás alkalmával címeik hiányában meghívóikkal fel nem kereshettek, címeiket a güm-

názium titkári hivatalánál jelentsék be, hogy a kedvesnek ígérkező intézeti ünnepség és a vendiák találkozóra mindenki meghívható legyen.

Egyházunk könyvtára szeretettel kéri azokat a testvéreinket, akiknek az alább megjelölt folyóirat számuk, vagy az egész évfolyam megvan, hogy azokat a könyvtár kiegészítésére beküldeni sziveskedjenek (Budapest, V., Koháry u. 4. sz.)

a) **Unitárius Kis Könyvtár:** I., III., V., VII., XXXIV-XXXVI, XLIX-LXVIII. és a 72-től folytatandó számokat.

b) **Unitárius Szószék:** I—III., V. és 1917. évi évfolyamokat, továbbá: 1908. évf.: 1—3. sz., 1911: 1—2. sz., 1912: 1, 3, 4. sz., 1913: 3. sz., 1914: 1, 2, 4. sz., 1914: 1, 2, 4. sz., 1915: 1, 2. sz., 1916: 1, 2. sz., 1918: 1, 3, 4. sz. és az 1919. év után megjelent évfolyamokat.

c) **Unitárius Közlöny:** 1888, 1889, 1902, 1903, 1911, 1913 1914—1818, 1921, 1922. és az 1925 év után megjelent évfolyamokat; továbbá a következő számokat: 1891: 1. sz., 1892: 8, 12. sz., 1895: 5, 8, 9—12. sz., 1898: 1—7, 9—12. sz., 1899, 1—4, 6—9, 12. sz., 1904: 5, 9—11. sz., 1905: 2, 3, 5, 7, 10, 12. sz., 1906: 1, 5, 11. sz., 1907: 2, 5, 7—9, 12. sz., 1908: 1, 7, 8, 9. sz., 1909: 9. sz., 1910: 2, 3, 9, 10. sz., 1912: január—április, június, augusztus—december sz., 1919: január—augusztus sz., 1920: január—március, június—augusztus, okt. sz., 1923: 1—10. sz., 1924: 1—7, 10—12. sz., 1925: 2—12. sz., továbbá az 1926. év után megjelent dolgozatokat.

d) **Keresztény Magvető:** 1870, 1881, 1883, 1888, 1891: 1895, 1902, 1919—1927. évfolyamokat és az 1887: 2, 3, 5. sz., 1890: 1, 2. sz., 1897: 4. sz., 1898: 2, 3. sz., 1899: 2, 3, 4. sz., 1900: 3. sz., 1903: 1, 2, 5. sz., 1904: 4. sz., 1905: 4. sz. és 5, 6. sz., 1906: 1—3. sz., 1907: 4—6. sz., 1911: 1—4. sz., 1913: 1. sz., 1917: 3. sz., 1918: V., VI. sz., 1928: 3—6. sz., 1929: 4—6. sz.

Ugy a felsorolt egyes számokat illetve évfolyamokat min bármiféle könyvet vagy más folyóiratot, ujságot (egyházi irányú, szépirodalmi, tankönyv, énekeskönyv, tudományos szakmunka, sport, szótár, stb., stb.) hálás köszönettel fogadunk és kívánatra a könyvtárunk „duplum” anyagából készséggel viszonzunk. Könyvtárunk fölőspéldányainak („duplum”) kimutatását Értesítőnk legközelebbi számában közölni fogjuk.

László Gyula
könyvtáros.